

5.6.2014

Tj/2

2

Lausuntopyyntö: Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestäminen

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausuntoehdotus

Palmia-liikelaitoksen johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Esittelijän perustelut

Taustavalmistelusta

Palmian toiminta- ja hallintomallin järjestämistä koskevilla päätöksillä on laajat ja kauaskantoiset toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset Palmian nykyiseen toimintaan ja sen henkilöstöön. Mallivalinnalla on myös toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia kaupunkitasolla. Siksi nyt päätöksenteon kohteena olevaan uudelleenjärjestelyyn liittyvillä taustaselvityksillä on tärkeä merkitys.

Selvitystyön keskeisimpänä tavoitteena on ollut tuottaa aineisto, jonka perusteella voidaan päättää missä toiminta- ja hallintomuodossa Palmian toimintaa ja hallinnointia jatketaan tulevaisuudessa niin, että toiminta täyttää kilpailuneutraliteettisäädösten reunaehdot.

Johtokunta katsoo, että nyt tehdyt selvitykset eivät anna riittävää pohjaa Palmian toiminta- ja hallintomallin valintaa koskeville lopullisille johtopäätöksille. Valmistelu on edennyt rakenne edellä ja strategiavalinnat ovat jääneet vähemmälle huomiolle.

Johtokunta katsoo, että konsernijaoston pohjaesitys pitää sisällään sellaisia palvelustrategisia kannanottoja, jotka tulisi käsitellä omana kokonaisuutenaan ja päättää ensin niistä ja vasta sen pohjalta päättää organisaatorakenteesta (hallintomallista), joka parhaiten toteuttaisi valitut strategiset tavoitteet.

Laskelmista puuttuu myös mallivaihtoehto, jossa Palmia toimisi jatkossakin liikelaitoksena, kilpailuneutraliteetin puitteissa. Tätä vaihtoehtoa ei ole myöskään tarkemmin vertailtu muihin hallintomallivaihtoehtoihin. Sellainen laskelma ja vertailu tulisi tehdä.

Palmiasta liikelaitoskonserni

Konsernijaoston pohjaesityksenä oleva hallintomalli on yhdistelmämalli, jossa osa toiminnoista jatkaa liikelaitosmuodossa ja osa yhtiötettynä.

Mallista puuttuu kuitenkin kokonaan mallin kokonaisohjaus ja hallinnointi.

Pohjaesitys merkitsee nykyisen Palmian pilkkomista myös johtamisen ja hallinnoinnin kannalta irrallisiin ja itsenäisiin osiin.

Johtokunta pitää toiminnallisesti, taloudellisesti ja myös kaupungin kokonaisedun kannalta perusteltuna, ettei nykyistä Palmian toimintokokonaisuutta täysin hajoteta. Johtamisen ja hallinnoinnin muodostava keskitetty kokonaisuus (mm. johtamisjärjestelmä, yleishallinto, viestintä, tukipalvelut) edelleen säilytetään ja järjestetään konsernirakenteen pohjalle siten, että toimintokokonaisuuden muodostavat jatkossa Palmia-liikelaitos ("emoyhteisö") ja sen taseeseen kirjattavina kaupungin omistamina uusina yhtiöinä perustettavat tytäryhtiöt ja toimintokokonaisuuteen siirrettävät muut konserniyhtiöt (Työmaahuolto Oy Ab ja Kiinteistö Oy Pakkalantie 30).

Palmia-liikelaitos vastaa tämän toimintokokonaisuuden konsernitasoisesta johtamisesta ja kehittämisestä sekä tuottaa siihen kuuluvien yhtiöiden tarvitsemat tuki- ja hallintopalvelut. Järjestely tuottaa merkittävät kustannussäästöt yleishallinnossa ja myös mm. tietojärjestelmäkustannuksissa.

Palmia-liikelaitos käyttää konserniyhteyksissä toiminnassaan nimeä Palmia-konserni.

Tukipalvelujen keskittäminen

Johtokunta pitää tärkeänä, että kaupungin voimassa olevan strategian mukaisesti Helsingin kaupungin kaikkien virastojen ja liikelaitosten omana palveluna tuottamat Palmian toimialaan kuuluvat tukipalvelut keskitetään kustannussäästöjen ja muiden keskittämishyötyjen saamiseksi Palmiaan mahdollisimman pian ja hallitun suunnitelmallisesti.

Sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltoyksikkö tulisi myös siirtää Palmiaan, jotta kaupunkikonsernin kahden rinnakkaisen siivouspalvelutoiminnan päällekkäisyydet voidaan poistaa ja kulurakennetta keventää.

Ruokahuoltokonsepti

Johtokunta pitää välttämättömänä, että keittiöverkosta tulee tehdä kaupunkitasolla kokonaisselvitys (keittiöverkkosuunnitelma, joka pitää sisällään yhtenä vaihtoehtona myös uuden tuotantolaitoksen rakentamisen) ja laatia pitkän aikavälin laskelmat keskitetyn ja

hajautetun tuotantomallin kokonaiskustannuksista kaupungille. Nyt tällaista selvitystä ei ole tehty.

Kaupungin tulisi olla kiinnostunut kustannustehokkuudesta ja kokonaiskustannuksista myös kaupunkitasolla eikä pelkästään kustannusvaikutuksista Palmian toimintaan ja tulokseen. Kustannukset muodostuvat sekä investointi- että käyttökustannuksista. Johtokunnan mielestä kaupungin omat investoinnit ovat perusteltuja silloin, jos niillä saavutetaan kokonaistaloudellisesti edullisin ja palvelutasoltaan kilpailukykyinen lopputulos.

Johtokunta katsoo, ettei linjapäätöstä kilpailuttamisen mahdollisesta lisäämisestä catering-palveluissa voida tehdä ennen kuin keittiöverkostoa koskeva kokonaisselvitys on tehty.

Hätiköityjen päätösten taloudelliset riskit ovat 300 - 500 miljoonan euron luokkaa seuraavien 20 vuoden aikana. Lisäksi epäonnistuneella päätöksenteolla ajettaisiin alas ruokapalvelua tuottavan Palmian asiantuntijaosaaminen, joka on vuosikymmenien aikana kehitetty ja joka mahdollisesti annettaisiin ilmaiseksi markkinoiden jaettavaksi.

Palmian oman alustavan näkemyksen mukaan selvästi edullisin ja tarkoituksenmukaisin toimintamalli on yhteen tuotantoyksikköön, keskitettyyn tuotantoon ja uudistettuun ruokapalvelukonseptiin perustuva ratkaisu.

Siirtymäaika

Johtokunta katsoo, että siltä osin kuin Palmian toimintoja päätetään yhtiöittää, niin siirtymäajan tulisi olla riittävän pitkä (vähintään 5 vuotta), jotta Palmialla on aikaa sopeuttaa ja kehittää toimintaansa ja henkilöstöään yhtiömaailmaan niin, että yhtiöillä on mahdollisimman hyvät edellytykset menestyä kilpailluilla markkinoilla.

Jatkovalmistelu

Toiminta- ja hallintomallin jatkovalmistelulle on varattava riittävä aika. Johtokunta pitää 27.6.2014 takarajana lisäselvityksille riittämättömänä.

Edellä mainituilla perusteilla johtokunta päättää lisäksi esittää kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomalli järjestetään seuraavalta pohjalta:

- Palmian nykyinen catering-toiminta, henkilöstöruokailua lukuun ottamatta, sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelut jatkavat liikelaitosmuodossa.

- Palmian nykyiset kiinteistö-, siivous-, ja turvapalvelut yhtiötetään.
- Palmian nykyiseen catering- toimintaan kuuluva henkilöstöruokailu yhtiötetään siltä osin kuin se on toiminnallisesti mahdollista. Yhtiötettävän toiminnan tarkempi rajaus määritellään Palmian toimesta vuoden 2015 kevään aikana osana siirtymäajan suunnittelua. Palmia kuulee määrittelytyön yhteydessä keskeisiä asiakasvirastoja.
- Palmian nykyisestä ulkoisesta myynnistä kilpailuilla markkinoilla liikelaitosmuodossa luovutaan kuitenkin niin, että palvelujen ulkoista myyntiä voidaan jatkaa yhtiömuodossa, mikäli myyntiyhtiön perustamiselle on Palmian toimesta tehtävän selvityksen perusteella taloudelliset sekä hankinta- ja kilpailuoikeudelliset edellytykset.
- Palmiasta muodostetaan vuoden 2015 alusta alkaen liikelaitoskonserni niin, että konsernin emoyhteisönä toimii nykyinen Palmia-liikelaitos, jonka sisäisiä liiketoimintayksiköitä toiminnan alkaessa ovat catering-toiminta sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelut sekä liikelaitoksen taseeseen kirjattavana uutena tytäryhtiönä aloittava kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelut sekä mahdolliset muut uudet tytäryhtiöt. Emoyhteisö tuottaa muodostettavan liikelaitoskonsernin sisäiset hallinto- ja muut tuki- ja konsernipalvelut nykyisen käytännön mukaisesti.
- Osaksi Palmia-liikelaitoskonsernia siirretään tasevaikutuksin myös kaupungin kokonaan omistamat ja Palmian nykyiseen catering-toimintaan kiinteästi liittyvät Kiinteistö Oy Pakkalantie 30 ja Työmaahuolto Oy Ab, mikäli siirrot ovat Palmian tekemän selvityksen perusteella toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisia.
- Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 tekemän päätöksen mukaisesti Palmian toimialaan kuuluvien sisäisten tukipalvelujen keskittämistä Palmia-liikelaitoskonserniin jatketaan niin, että Palmia raportoi kaupunginhallitukselle keskittämisen edistymisestä osana normaalia Palmian toiminnan seurantaraportointia.
- Palmian tuottamien catering-palvelujen kilpailuttamisen lisäämisestä tehdään päätös vasta sen jälkeen catering-toimintaa koskeva palveluntuottamis- ja keittiöverkkosuunnitelma on Palmian toimesta vuoden 2015 aikana tehty.
- Henkilöstö siirtyy perustettavien yhtiöiden palvelukseen vanhoina työntekijöinä työläinsäädännön mukaisesti. Henkilöstön

5.6.2014

Tj/2

siirroista laaditaan Palmian toimesta henkilöstösuunnitelma. Toiminta- ja hallintomallia koskevissa uudelleenjärjestelyissä noudatetaan kaupungin ja asianomaisten kaupungin henkilöstöjärjestöjen kesken sovittuja menettelytapoja.

PALMIA-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)palmia.fi